

Posudek vedoucího na diplomovou práci Bc. Davida Nemce: Demografické chování vietnamské populace v České republice

Obyvatelstvo na území České republiky se vyznačuje výraznou homogenitou z hlediska občanství nebo národnosti. Přesto je zajímavé studovat zdejší menšiny i když jsou v evropském měřítku málo početné. Občané Vietnamu, kteří zde žijí, představují, po Ukrajincích a Slovácích, třetí nejvýznamnější skupinu cizinců. Hlubší demografický pohled, na tuto původem neevropskou populaci, totiž umožní obohatit naše znalosti o obyvatelích Česka.

Předkládaná diplomová práce Bc. Davida Nemce je založena na analýze specifických datových souborů sčítání a běžné evidence. Primárním cílem studia je konfrontace demografického chování osob s vietnamským a českým občanstvím. Zasazení analytických výsledků je hlouběji uvedeno historickými i současnými kontexty. Kombinace obou pohledů tak přináší řadu nových poznatků.

Diplomová práce je v rozsahu 111 stran včetně příloh. Je rozdělena do osmi kapitol včetně úvodu a závěru. Práce je vyvážená rozdělením do dvou částí: teoretické (kapitoly 2-4) a analytické (kapitoly 5-7). Nejprve jsou v úvodní části popsány cíle i struktura práce a dále je zde zařazen popis dat a metod. Cílem práce je zachytit podobnosti a rozdílnosti mezi českou a vietnamskou populací na území Česka na základě vybraných demografických charakteristik (pohlaví, věk, rodinný stav, počet dětí apod). V úvodu jsou rovněž specifikovány hypotézy o předpokládaných rozdílech mezi českou a vietnamskou populací v úrovni plodnosti a ve věkové struktuře. Datové zdroje převážně vycházejí z anonymizovaných individuálních záznamů sčítání 2011 a běžné evidence, které mimo jiné obsahují informaci o státním občanství osob. V metodické části autor správně rozlišuje v datech sčítání tři kategorie, a to státní občanství, národnost a mateřský jazyk, přičemž hlubší analýzy primárně vycházejí ze znaku státní občanství. Použité ukazatele jsou dvojího typu tj. „klasické demografické“ (podíly, SMAM, pravděpodobnost zvětšování rodiny) a dále pak byla počítána Poissonova regrese patřící do oblasti vícerozměrného modelování.

Vzhledem ke skutečnosti, že postavení menšin se odvíjí v určitém legislativním rámci, autor správně zařadil tuto problematiku do druhé kapitoly v teoretické části. V této souvislosti postupně vysvětluje a dokumentuje pomocí tabulek tři v Česku uznávané kategorie charakterizující menšiny, a to národnost, mateřský jazyk a státní občanství včetně podmínek jeho nabývání, resp. pozbytí. Přínosné jsou zejména kapitoly 3 a 4, které čtivou formou podávají podrobné informace o historii a kultuře Vietnamu, o hodnotovém systému Vietnamců s velkým důrazem na širší rodinu a o problematice jejich integrace. Přehledně je zmapována imigrace Vietnamců do Československa, resp. Česka v delším časovém horizontu.

Druhá část diplomové práce představuje výsledky demografické analýzy vycházející z celostátních dat sčítání 2011 a běžné evidence. Jedná se o striktně komparativní studium české a vietnamské populace. Nejdříve jsou logicky uvedeny v 5. kapitole základní deskriptivní charakteristiky české a vietnamské populace (i podle pohlaví) z hlediska státního občanství, národnosti a mateřského jazyka. Informativní je v tomto směru část věnovaná kombinaci výše uvedených znaků. Následující a stěžejní analytické kapitoly jsou věnovány hlubší komparaci osob s českým a vietnamským občanstvím. Autor na základě posledního sčítání 2011 specifikuje a vysvětluje rozdílnosti věkových struktur, včetně pohlaví, obou skupin. Dále jsou nastíněny rozdíly ve vzdělávání, náboženském vyznání a rodinném stavu. Nové poznatky přináší část věnovaná generačnímu retrospektivnímu studiu diferenční plodnosti obou dříve definovaných populačních skupin. Závěrem byla provedena syntetizující vícerozměrná

statistická analýza pomocí Poissonovy regrese, která ukázala, oproti předpokladům, nižší průměrné počty živě narozených dětí na jednu vdanou ženu s dětmi s vietnamským státním občanstvím, v porovnání se stejně definovanými ženami s českým občanstvím, a naopak u svobodných žen které děti mají lze nalézt vyšší průměr u žen s vietnamským občanstvím.

Závěrem lze říci, že předložená diplomová práce Bc. Davida Nemce je kvalitně provedena, a to jak po stránce obsahové, tak formální. Stylisticky je velmi dobře napsána. Představuje podrobnou a kvalifikovanou informaci o demografickém chování vietnamské populace v České republice. Jedná se o studii, která je důležitá pro praxi. I když se v práci vyskytuje několik drobných nepřesností (viz níže), tyto nesnižují celkovou kvalitu, lze tedy říci, že předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na magisterské práce, a proto ji doporučuji k obhajobě.

23.8. 2019

Prof. RNDr. Jitka Rychtaříková, CSc.

Poznámky:

Str.17 1=svobodná, 2=vdaná, 3=rozvedená, 4=vdova, vhodnější pro označení 4. kategorie je ovdovělá

Str.19, 21 špatné formátování, nadpis tabulky 1 je na předchozí straně.

Str. 29 *Je to právě socialistické zřízení, které se v nedávné minulosti stalo společným pojítkem mezi dvěma zeměmi na opačném konci planety, tedy mezi Českem a Vietnamem.* Na tomto místě by bylo vhodnější říci mezi Československem a Vietnamem

Str.73-74 Tabulka 21 je nadbytečná, protože stejné hodnoty se opakují v tabulce 22.

Str.75 *ČRK rozdílným výsledkům* překlep

Str. 86-87 formátování tabulky 32 a 33 mohlo být stejné, pokud jde o označení neudáno

Str. 88 na popis vzorců mohly být použity lepší fonty

Str.89 pod tabulkou mohla být uvedena vysvětlivka týkající se referenčních kategorií, nebo v tabulce mohly být uvedeny referenční kategorie, i když v textu je příslušný komentář správně

Str. 91 *Z Výsledků* má být Z výsledků